

מתיקות השבת

י"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה - לובלין' פעי"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאוויע שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל

משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

גם לַמֶּלֶךְ אֲסוּר לַסֶּמֶךְ עַל דַּעַת עֲצָמוֹ!

"ראה אנכי נתן לפניכם... החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה ובהרתת בחיים". אפשר לברך כוננת פסוק זה על התורה בעצמה, שבה ובנ"ך מספר על דרכיהם הטובות של אבותינו ורוענו הקדושים; ומאידך מפריטים בתנ"ך כשלונות שהיו במשך הדורות, ורצון ה' שנשמיל מכה לבחור בדרך הטובה ולהתרחק מכשלונות, וכמו שדרשו חז"ל: "והמכשלה הזאת תחת ירך" - אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהן; ואפשר לחסוך את הכשלון על ידי שמתבוננים בכשלונות שהיו בדורות עברו וכך נדע להתזהר מהם.

וכהקדים לכך עלינו לדעת שגם כאשר קוראים בתנ"ך על כשלונות שהיו אז - הדברים אינם כפשוטם, כי בדורות הקודמים העולם היה נקי מאד, וידועה האמירה, שהסנדלר של הימים הקדומים היה גדול במדרגה מהאנשים הגדולים שדורותינו.

היועץ של דוד

הבה ונתבונן בתקופת הנביא שמואל, שבדבר ה' המליך את שאול וצוה אותו להכרית את עמלק, וגם שאול המלך בגדלו היה צריך לשמוע בקול הנביא, ולא לחשב חשבונות ולהחליט על ידם לשנות מדברי הנביא ולא להכרית את עמלק.

וכמו שמצינו בדרך מלכנו שהיה מתייעץ במפיבשת ואמר לו: 'יפה דנת' יפה חבתי' וכו', ואף על פי שנאמר על דוד 'וה' עמו' שהלכה כמותו בכל מקום (סנהדרין צג), בכל זאת לקח על עצמו את מפיבשת והתייעץ עמו, כי חשש שכיון שהוא מלך עלול לפל בגאון ולטעות בהלכה.

לכן גם שאול המלך היה צריך לקבל את דברי הנביא, ולא לסמוך על דעת עצמו אף על פי שהיה גדול מדרך בתורה שפלפל וערך

סגיות עמקות בענין מחיית עמלק שלא צריך להכריתם לגמרי. וכן כשדוד קדש את מיכל בת שאול בערלות הפלשתים - פלפל בענין המקדש במלוא שאינה מקדשת, וכמו שמצינו סוגיית המקדש במלואה במסכת קדושין.

מכשר וטהור יותר מדוד

נמצא ששאול היה מכשר ולמדן יותר מדוד מלבנו, ואף אמרו חז"ל שהוא היה נקי מפל רבב ולא היה דפי אתריו ואלו לדוד היתה קפה של שרצים מאתריו. אבל ההבדל בינו לבין דוד היה, שלדוד היה לב נשבר והכנעה בשלמות שלא היתה בשאול.

ואמנם שאול היה אדם גדול מאד אבל לפי דרגתו היה חסר לו שפלות והכנעה, שזו היא מדה שכל אחד מכרח לאמץ בלבו - להכניע לפני ה', וכאשר חברומבישו או מצערו יכניע ויבין שמאת ה' היתה זאת, שזו מעלה הרצויה ביותר לפני ה' יותר מאשר כל הקרבות עצמם, שכל מטרותם היא לגלות לאדם את חסד ה' שעליו ועל ידי זה להכניע את לבו לפני ה'.

גאון נכונה וענוה נכונה

ושאול המלך אמנם היה ענותן גדול כמו שכתוב עליו שהיה "נחבא אל הפלים", אבל כאן שמואל הנביא מצוה אותו להתרומם לעשות את רצון ה' ולהכרית את עמלק, ושמואל מלמדו שההכנעה צריכה להיות כלפי דבר ה' ולקיים את הצויה הזו בלי שום שנוי, אך שאול לפי דרגתו עשה להפך שחננע והתעניו לפני עמלק בכך שרחם על אגג ועל מיטב הצאן, ואלו למול דבר ה' התרומם ולא שמע בקול הנביא.

ורואים ששאול היה נזהר מאד לשמוע בקול מה שכתוב בתורה שנוהר לפקד את העם

לרפואת הרה"ח ר' משה-יואל בן רחל שליט"א

מתיקות הוינים

מק"ל של חומר'א

אבקש לפרסם את המעשה בתקון על חטאי וכדי שלא ישעו אחרים כמותי:

אני גר בארץ הקדש ונוהג בחומרות גדולות בכל ההלכות, כמו כן בענין טלטול בשבת אני מחמיר מאד ולא סומך בשום פנים ואופן על הערוב כדי לטלטל, וכרהגהתי בביתי למשך שנים רבות.

כאשר חמי התבגר הוא היה בא להתארח אצלי יחד עם חמותי, אך דא עקא הוא הכרח להעזר במקל כדי להסמך עליו בהליכתו. בשבת הראשונה שהוא הגיע לביתי כשהמקל בידו, כעסתי ממה מאד ומחיתי בו על שהוא עובר על אסור טלטול בשבת, ובכל פעם שהוא היה מגיע לביתי הייתי מוהה בו.

מרב כעסי עליו הייתי מושיב אותו בפנה, ואמנם היו מגישים לו מאכלים כמו לאחרים אבל לא הייתי נותן לו שום יחס, וכאשר הייתי אומר דברי תורה הייתי מקפיד לדבר בגלל חמרת הטלטול בשבת והוא היה יושב כבוי. בפעם האחרונה שהוא הגיע אלי יחד עם גיסי - בנו, רציתי להראות לבנו כמה חמור אסור הטלטול בעיני ושוב הוכחתי את אביו - חמי, והוספתי לומר לו: כאן לביתי לא תוכל להכניס עם המקל; ותוך כדי אמירה זו לקחתי את המקל מדיו. חמי נבהל מאד ועמד לפול לולי שבנו החזיק אותו וחסר את נפילתו.

מאז חמי לא הגיע לביתי, כי כעבר זמן קצר מאותו בקור הוא חלה ואושפז בבית החולים עד שנקטר לבית עולמו. עברו מספר חדשים מפטירתו ונקיתי בחלשה נוראה בגוף וחרופאים לא יודעים את פשר החלשה, עד כדי שאף על פי שאני צעיר יחסית - הכרחתי להעזר במקל הליכה, אך עדיו לא התעורתי בתשובה על מעשי עד שיום אחד כאשר הלכתי בתוך ביתי עם המקל - בדיוק במקום שבו לקחתי את המקל מידו של חמי - אך לדי בני הקטן ודחף את המקל מידו, ומבבלתי נפילתי ארצה ונשברו לי חמש שנים קדמיות.

תוך כדי הסיוע והסבל התבוננתי והבנתי שברור הדבר שהעוולה שעשיתי לחמי וכביכול באיצטל של זלזולת היא זאת שגרמתי לי לקבל ולהצטרך למקל כמותו ואף לשבר את שני שבהם חתקתי את המלים הפוגעות כנגדו.

הפרטים שמורים במצרכת כבששת בעל המעשה

רבנו ושל כל גדולי ישראל לדורותיהם. וזהו יסוד עבודתנו שכל מעשה שנעשה בעונה וכל ספר שנכתב בעונה - יש לו ערך ויש לו קיום. ולהפך - אין לו ערך וקיום.

וכששאלו הגיע למול עמלק הוא החל לפלפל ולעשות דיוקים שאסור להכרית את עמלק, ולמודים אלו עמדו בעוכרו, שאלו היה נמנע מלמוד זה באותה עת - היה עושה את דברי הנביא ומציל את עולמו, ללמדנו שלפעמים אסור לעסק בתורה ולסמוך על הבנתנו בה, אלא להקשיב לדברי הצדיקים.

וכמו כן כאשר התכם דורש, לא ראוי לעסק בתורה למול פניו, שזה מראה על גאווה שבאדם שלא נאה לו להקשיב לדברי התורה הנשמעים מהחכם.

המיוחדת לרגע זה, אלא בוחר לעשות רק את צווי התורה בלבד. כי החשוב ביותר הוא לעשות את רצון ה' של הרגע הזה, גם כשהוא קשה.

מי אשם בחטא?

ומצינו דבר פלא, שבשעה שדוד מלכנו ספר את העם וראה מכך מגפה הוא הבין שהחטא הוא בעם, ולכן למדס לברך מאה ברכות בכל יום. ואלו כששאלו טעה הוא עצמו נענש על כך והפסיד את מלכותו, ומדוע?

כי לדוד מלכנו היתה מדת הענוה ומחמת כן הוא היה רצוי לפני ה', ולכן החטאים לא היו שוכים אליו, כי הענוה היא המעלה הגדולה שעל ידה האדם זוכה ליראת ה' ואהבתו, והענוה היא היתה מעלתם העקרית של משה

בטלמים, כמו שלומדים מפרשת כי תשא שאסור לספור את העם. ואלו בדרך מלכנו מצינו שכן ספר את העם, אבל בדרך היתה את המעלה ששמע בקול הנביא שהיה הדבר הקשוב ביותר, כי נבואה היא דבר ה' הנוגע לאותו זמן שבו נאמרה הנבואה, ואלו שאול שמע כאן בקול התורה ולא בקול הנביא.

ו'שאלו באחת ועלתה לו, דוד בשתים ולא עלתה לו, כלומר שאול נכשל רק בדבר זה והפסיד את מלכותו, ואלו דוד כבכול נכשל בשני דברים אחרים ולא הפסיד את מלכותו, ומדוע? כי לשמע בקול הנביא זהו הדבר החשוב ביותר ו'גדול המצוה ועושה' - העושה את אשר מצוה אותו הנביא לעשות את רצון ה' ממנו ברגע הזה, 'ממי שאינו מצוה ועושה' - יותר ממי שאינו עושה את מצות דבר ה'.

מי רוצה את דעתו של משה רבנו?

הקב"ה אומר למשה שעם ישראל מכרחים לקבל דוקא אותו למנהיג, כי דוקא הוא יוכל להביאם אל המוטב.

שרש חטא העגל

כי כשעשו ישראל את העגל בודאי היתה להם ראייה שהיה רצון ה', אלא שלא שמעו בקול ה' שנאמר להם דרך משה: "לא תעשה לך פסל וכל תמונה", לכן רק כשישמעו בקול משה ינצלו מלעבר שוב על רצון ה'. וה' מצוה את משה להלביש את אהרן וכניו בבגדי הקהונה, שבוה הוא משפיל את עצמו ביותר

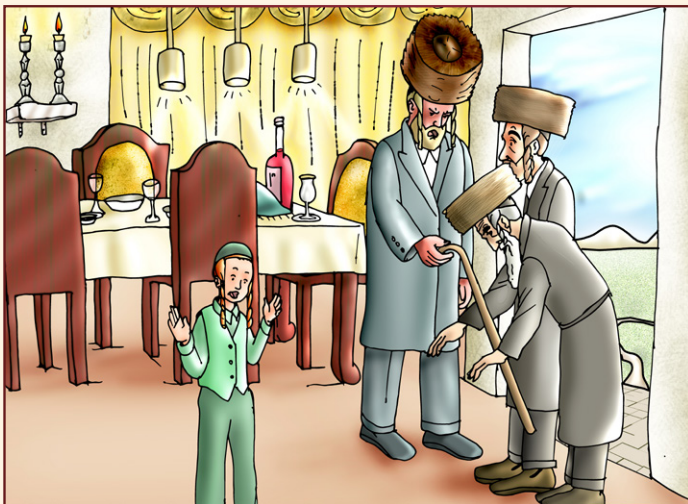
משה רבנו הענו מכל האדם השתוקק בכל עת לענוה גדולה יותר ויותר.

לכן בפרשת תצוה נמחה שמושל משה, והקב"ה אמר לו "ואתה תצוה את בני ישראל", תצוה הוא מלשון 'צותא' וחובר, תחבר את עצמך בשפלות גדולה אל בני ישראל ותחברם אל הדעת הקדושה שבלבך וכן יתקיים "ויקחו אליך שמן זית וך כתיב למאור", שיקבלו ממך את הדעת הקדושה שיש לך שהיא זכה כשמך זית וך - "להעלות נר תמיד", שהם יהיו קבועים בדעת הקדושה הזאת בתמידות. וכזה

אחד מהכשלונונות הגדולים המפרכשים בתורה היה חטא העגל, שכתקונו לכך נצטוינו בפרשתנו: "אבד תאבדו את כל המקמות אשר עבדו שם הגוים... ונתצתם את מזבחתם... ויסילי אליהם תגדעו".

ובזמן שעם ישראל חטאו בעגל היה חרון אף עליהם, ומשה רבנו אמר לה', אם לא תכפר להם על חטא העגל "מחני נא מספרך". וזה מפיון שבחטא העגל העם בקשו מנהיג אחר לכן משה בקש מה' שאכן ימחה אותו מהמנהיגות ויעמיד את אהרן למנהיג. כי

מירות ההתחמנות נגד דבר ה'

בציור שבכותרת הגליון: נכר החתן שמושה את מקלו של חמיו מידו ומסכן אותו לפול לבקלת הנוכחים.

מה היה הסבל של החתן בגין כך? על כך תקראו במדור מתיקות הנסים.

בציור שלפנינו: נכר היאך שאול המלך מוכיח מעגלה ערופה שאסור להכחיד את כל עמלק ושר צבאו מביא את אגג חי אל שמואל, ושמואל זועק אל ה' כל הלילה.

מה היה הנוכח בין שאול לשמואל?
מה היה ההבדל בין שאול לדוד מלכנו?
ומה נוגע הדבר אלינו?

על כך ועוד במאמר: 'גם למלך אסור לסמוך על דעת עצמו!'
ובמאמר: 'אל תתרחץ את עצמך!'

מתיקות שיהי

תפילות

רבנו של עולם, מלא משאלות לבי לטובה וזכה אותי ואת כל עמך בית ישראל להשמר מיד השטן האורב על האדם בדרךים ומבקש להכשילו בכל מיני מכשולות, והוא השטן הוא מלאך המוות, שאחרי שמכשיל את האדם הוא מביא לו נזקים בדרךים ורמנא לצלן.

שמע ה' ונחני ה' היה ענר לי מעתה להתחמק מידי היצר הרע ולשמר את ציני ולבי מפל רע, כמו שלמדנו שלמה מלכנו: "מכל משמר נצר לבך כי ממנו תוצאות חיים", אמן סלה.

על מדות רעות כלשון הרע, גאווה וכו', כמבאר בדברי חז"ל (ערכיו טו).

והכח שיש בבגדי הכהונה לכפר על המדות הרעות הוא בכח דברי התורה ששח משה רבנו עם אהרן ובניו בשעה שהלבישם, וכונן כשהלבישם את המצנפת אמר להם: זכרו שה' נותן לכם את המח והשכל וכך לא תתגאו. וכשהלביש על אהרן את האפוד והחשן למדו, שעם ישראל יוכלו לקבל את דבר ה' מהכהן גדול בתנאי שלבו יהיה לב קדוש המלא באהבה כלפי כל השבטים החקוקים באבני החשן, ואלו בזמנים שהכהן גדול לא היה הגון או כשהשואלים לא היו הגונים קבלו תשובות לא הגונות. וכן בשאר הבגדים שהלבישם משה למדם עליהם דעת.

בכך שמכבד את אהרן ומקדש את בניו במקום את הכהנים של עצמו.

ובשפלות הזאת הוא כביכול מחה את עצמו ואת שמו, כי השפיל בזה את עצמו עד שנעשה כאין המחלט שאינו דואג כלל לעצמו ולבניו, רק לעשות את רצון ה' ולהיטיב לאחיו ולבניו.

והקב"ה אומר למשה "ואתה תצוה" - תחבר את עצמך כלומר תן את דעתך לאהרן ולבניו בעת שתלבישם את בגדי הכהונה ובעת שתלמדם את עבודות המקדש, שזו הסבה שמשא הלבישם את הבגדים והם לא לבשו אותם בעצמם, כדי שלמדם דברי תורה בזמן שלבישם.

והדעת שלמדם היא - למה רומזים הבגדים הללו, שהם רומזים למדות טובות, ומכפרים

מסירות נפש בעונה

בצוויים למשה רבנו איך לביש את אהרן ובניו ואיך בדיקו וקדשם בשמן ובדם כדי להקנות למשה רבנו שפלות עצומה למול אהרן אחיו, ומכך נלמד גם אנו להיות בעלי ענוה ועין הטובה כרוענו משה.

ומזכר בתצוה גם ענין הקמיצה שאותה למד מרדכי הצדיק את תלמידיו בשעה שבא הקן להרכיבו על הסוס, וכן כתוב "ועשית לאהרן ולבניו ככה", "ככה" - "ככה" להקש, שנתבונן היאך משה רבנו שרת בענוה את אהרן ובניו ונתן להם את הכהונה לדורות, שזו עבודת ה' ומסירות נפש גדולה מאד.

ומאידך נתבונן מהמין כמה גרועה הגאווה והעון הרעה שכשהכרח לכבד את מרדכי ולהכריז עליו "ככה" יעשה לאיש אשר המלך הפץ ביקרו", גאווה גרמה לו מועקה וצער עצום כאדם האבל.

ואחרי שה' מצוה את משה את כל הצוויים איך לכבד את אהרן נאמר: "ונעדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבד" כי זהו כבוד ה' שמשא נשפל בענוה גדולה כל כך.

ולכן בפרשת בהעלותך ה' מבטיח למשה שה' יתועד עמו לבדו מה שלא נאמר כן על אהרן הכהן, וזה בזכות שמשא רבנו היה ענו כל כך שהיה מוכן למסר את כל בלו למען אחרים כמו שהיה נכר בהלבשת אהרן אחיו ובניו.

אהרן ובניו, וקשטו ככלה, ואלו לעצמו לא הלביש שום מלבוש נאה, אף על פי שהוא זה שזכה לשבת עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה והוא זה שקבל את התורה מן השמים, בכל זאת משה רבנו שמח בשפלות הזאת. ואלו כשהמן הלביש את מרדכי היה לו מכך צער גדול, כמו שכתוב "והמן נדחף אל ביתו אבל וחסוי ראש".

נמצא שההבדל בין צדיק לרשע הוא כחוט השערה, שבהסתכלות חיצונית משה רבנו ולהבדיל המן הרשע עשו את אותו מעשה - שהלבישו אחרים בבגדי מלכות, אבל בלב של משה יש ענוה והוא שמח מקו, ובלב של המן יש גאווה והוא אבל ועצוב מקו.

לפיכך פרשיות "כי תשא" ו"תצוה" חלים תמיד בפורים, כי בפרשיות אלו רואים את ענותנותו של משה, שב'כי תשא' הוא בקש 'מחני נא' ו'תצוה' שלפניה נמחה שמו, ובפורים קוראים על גאווה של המן בהפך ממשה.

סוף הענוה

וגם זו סבה לכך שהקב"ה צוה את משה שבדוקא הוא ילביש את אהרן ובניו את הבגדים ולא שלבישו אותם בעצמם - כדי שנלמד את ענותנותו הגדולה של משה שאינו מרגיש חלישות הדעת מכך שמקדשם ומלבישם בבגדי הפאר, ופרשת תצוה מאריכה

נאמר בפרשתנו: "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע". המעלה הגדולה של האדם - להבחין בין הטוב ובין הרע, שלזה יש מעלה לרוח אפילו לקראת מלכים גוים, שאם יזכה יבחין בין צדיקים לרשעים.

ובזה יש לבאר מה שפרשת תצוה חלה בסמוך לפורים, כי "זה לעמת זה עשה האלקים", שמצינו במגילת אסתר את גאווה הגדולה של המן, שכאשר אחשוורוש שאל אותו "מה לעשות באיש אשר המלך הפץ ביקרו" אמר המן בלבו "למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני", שזה מעיד על גאווה שאחזו עצמו כהגון למלוכה. ובקש ללבש בגדי מלכות אשר לבש המלך ואת כתריו של המלך שבזה בקש ללבש את בגדי הכהונה ואת מצנפת הכהן הגדול שנלקחו מבית המקדש.

ומגאווה הגדולה נפל משה, שהיה צריך להלביש את מרדכי היהודי בבגדי הכהונה ולכבדו ברחובות העיר, ולהבדיל בין השמא לטהור, גם כאשר משה רבנו בקש להשפל ואמר: "מחני נא" שלא תהיה לי שום מלכות ושררה - הקב"ה צוה אותו שיכבד את אהרן ובניו וילבישם כדי לנסותו האם הוא מוכן להשפל כל כך.

יש ושמה להמליך את הוולת

ומשה רבנו נענה לכך בשמחה והלביש את

תשובה עם תרזון

כששמע שאלו את כל זה הודיה על האמת ואמר: חטאתי, אך שוב תרזן את עצמו ואמר: "כי יראתי את העם ואשמע בקולם", שבוה הסיר את האשמה מעל כתפיו, ואז שמואל הסתובב כדי ללכת ושאלו תפס את בגדו של שמואל ובגדו נגרע.

מיד אמר לו שמואל: "קרע ה' את ממלכות ישראל מעליך היום", כי בכך היתה עליו תביעה על שהלך עם הנביא בדרך של כח להכריח אותו להשאר לידו, לכן קרע ה' את ממלכותו. כששמע שאלו שה' עומד לתת את ממלכות ישראל לרעו הטוב ממנו - דוד מלכנו - כמו שאמר לו שמואל: "ונתנה לרעה הטוב מפקד", החל לפי דרגתו להתקנאות בדוד, וזה מראה שלפי דרגתו של שאלו שהיה גדול במעלה לא היתה בו את הענוה השלמה והכנוה, כי הענו אינו מתקנא במי שמצליח במקומו, משום שהוא מרגיש שלא מגיעה לו המלוכה והוא שמח בעצם זה שהוא חי. ובדוד מצינו שכאשר טעה היה משתתהה על הרצף ואומר לה' קח ממני את המלוכה. וזהו סימנם של רועי ישראל שהרגישו שאינם ראויים למלך.

למה זה?

שוב שאלו אמר חטאתי, שבוה עשה תשובה על כך שרצה להכריח את שמואל לעשות את רצונו וקרע את בגדו, אך שוב פשל בכך שבקש משמואל שביא לכבודו, כי לא היה בעל ענוה כדוד שהיה משפיל את עצמו לפני ה'. ושמואל הלך אחריו שאלו ובקש להרג בעצמו את אגג, כי ידע ששאלו לא יעשה זאת מתוך לב שלם עם ה' כראוי.

נמצינו למדים כמה צריך לשמע בקול החכמים ולא לסמוך על הבנתנו בתורה כשהיא סותרת את דברי החכמים. עוד נמצינו למדים, כמה גדולה מעלת הענוה, שכשארם מרגיש עצמו קטן ושפל אינו מתקנא בהכריחו והוא שמע בקול חכמים ואינו חס על כבודו כשמתבזה.

מרידות הוכוח

ושאלו ענה לשמואל "אשר שמעתי בקול ה' ואלך בדרך אשר שלחני ה'". שאלו מתוכח עם הנביא וטוען: אני בן עשיתי את רצון ה', ואת ראשית החרם הבאתי לזבח לה'. כמו פסוקים המפרישים בתורה המצוים לקחת את שלל האויבים, כמו שכתוב בפרשה הבאה "רק הנזשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר כל שללה תבו לך ואכלת את שלל אויביך", ולכן טען שאלו שהוא בן עשה את רצון ה'.

ולעצמת זאת בדוד מלכנו מצינו שכאשר הוכיחו נתן הנביא מיד נכנע ואמר חטאתי לה' ולא תרזן את עצמו ולא התוכח עם הנביא, אף על פי שהיה לו מה לתרזן את עצמו שלא חטא, כמאמרם: 'כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה'.

ושמואל משיב לשאלו: "החפץ לה' בעלות וזבחים כשמע בקול ה'" - אין לה' ענין בעולות וזבחים בלי לשמע בקולו, "הנה שמע מזבח טוב", טוב מאד להקריב עולות וזבחים עם הקשבה לקול ה' בכך ששומעים את דבר ה' מהכנה, המלמד דרך ההתעסקות באברי הקרבנות את חסד ה' שבאברי גופנו. "להקשיב מחלב אילים", להקשיב לדבר ה' דרך האילים - שהכנה מלמד את בעל הקרבן לעשות תשובה דרך הקרבן שמקריב, כשפראה לו דרך אברי הקרבן איזה חסדים ה' עושה עמו שנותן לו אברים בריאים כאברי הבנהמה, ומעודדו לתשובה על שכפה טובה לה' והשתמש בקריאותו לעבר על רצון ה'.

אבל כאן אומר שמואל הנביא לשאלו: הרי כאן אני ה'כנה' שכה כי אני מביא לך את דבר ה', ואני למדתיך שרצון ה' היה לעקר ולהרג את הבנהמות הללו, ולא להקריבם קרבנות, והיה לך לעשות זאת בלי לשאל שאלות, ולא עשית זאת - "כי חטאת קסם מרי ואון ותרפים הפצר יען מאסת את דבר ה'", כאן רמוז לו את מה שהוא עתיד ללכת גם לבעלת האוב שתעשה לו קסם ותצער את שמואל להעלותו באוב.

כיצד בזה מצינו שהקב"ה הסמיך את מלכות שאלו למלכות דוד, כדי שנבחינו בענוה הרצויה בתכלית השלמות שהיתה בדוד, לבין הענוה הגדולה שהיתה בשאלו אך לא בתכלית השלמות.

שבהפסרת פרשת תצוה קוראים על כך שאחרי ששאלו המלך חמל על אגג והצאן, ה' אמר לשמואל "נחמתי כי המלכתי את שאלו למלך", ונחמתי' אין פרושו שה' מתחרט על מה שעשה, כי היה גלוי לפניו מעיקרא ששאלו לא ראוי למלוכה תמידית, אלא הפרוש שמעיקרא ה' המליך את שאלו כדי ללמד את העם שלא לטעות בטעויות כאלו. וכעת ה' אומר נחמתי כי המלכתי אותו, כלומר די כמה שנעשה על ידי מלוכת שאלו להשיג את רצוני שהעם ילמדו שלא לטעות בטעויות הללו (וכמבאר במקצת במאמר הראשון, ובספר 'מתיקות הנביא' הרחבנבזוח), ומכאן ואילך רצוני להמליך את דוד לנצח.

מה לא רצה שמואל לשמעני?

וכששמואל מתראה עם שאלו, שאלו אומר בדואתו: "הקיימתי את דבר ה'", ואלו דוד שהיה נכנע מאד בדואי במצב כזה היה שואל את הנביא: האם הקיימתי את דבר ה'? ושמואל שידע ששאלו עבר על דבר ה' רצה להכנס עמו בדברים, לכן שאל אותו: "ומה קול הצאן הזה באזני?" ושאלו השיבו שהעם חמל עליהם כדי להביא מהם קרבנות לפני ה'. מיד אמר לו שמואל "הרף ואגידה לך את אשר דבר ה' אלי הלה", "הרף פרושו, הפסק מלדבר, כי שמואל לא רצה לשמע כאלו דברים שמתחכמים על דבר ה' שצוה להכחיד את עמלק, ועושים חשבונות מעצמם לעבר על רצון ה' כדי להקריב קרבנות.

ושמואל אומר לו "אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה", כלומר אם אתה קטן וענו באמת - הרי שאתה ראוי להיות ראש שבטי ישראל, וה' אכן המליך אותה על עם ישראל, אם בן אידך יתכן שאינה מצוית לדבר ה' כמו שראוי לענו לעשותו!

הדורים לחוקים

התשובות נמצאות בתוך גיליון זה.

את התשובות ניתן לשלח לכתבת הפייל של מכון 'מתיקות' (המפועה בחמתית עמוד ג), בצרוף שם, כתבת ומספר טלפון. העונים נכונת למחות על שתי שאלות יכנסו להגרלה על פרס יקרתי. העונים נכונת על ארבע השאלות יכנסו פעם נוספת להגרלה.

במה שאלו היה גדול מדוד מלכנו, ומדוע אם כן ה' העדיף את דוד למלך על ישראל? מה הפרוש גדול הפצוה ונושה משאינו מצוה ונושה? מתי אסור לנו לסמוך על הבנתנו בלמוד? מדוע משה רבנו היה צריך להלביש את אהרן ובניו בבגדי הכהונה ולא נצטוו ללבושם בעצמם??

ספר יחזקאל | חזקאל | seferyahalom@gmail.com

לא נשאר גיליון בבית הכנסת? אתה בבידוד ומחפש את המתיקות? יש חלילה סגר? **ניתן להירשם לקבלת הגיליון דרך המייל!** שלח בקשה לכתובת המערכת: a11337788m@gmail.com ותהנה מהגיליון בכל שבוע **בלי לפגוע!**